

R A P O R T.

1400/52

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

20/VIII około godz. 18 pilot mój wskutek braku benzyny lądował w rejonie Baltinowoony tyłach I sow. Łotyszskiej dywizji. (Ze-psuta, busola, niepogoda). Podając się za lotniak czerwonej armii zdażyłem przebrać się i umknąć do lasu łącznie z pilotem. Przez bagna i lasy dotarliśmy do poyzycji Łotews ich partyzantów. Na lej 24/8 do Rygi. Dokumenty i mundur zachowałem.

25/VIII Na podstawie konferencji z głównodowodzącym Wojskami Łotewskimi gen. Simansonem i wyzuty urzędowej w angielskiej misji wojsk dla prowincji Nadbałtyckich skontrolowałem następujące: Gen. Simanson w niczem nie podporządkowany Laidenorowi, natomiast całkowicie uzależniony od zaopatrzenia angielskiego ulega w wysokim stopniu wpływowi angielskiemu, brak mu zupełny samodzielnej śmiałej decyzji. Nie był w stanie zająć określonego stanowiska w sprawie wspólnej akcji przeciw bolszewikom przedw zamierzoną konferencją ogólną. W związku z wypadkami w Mitawie w no - cy z 24 na 25 oddział niemiecki przy współudziale "ruso-niem - ców" urządził demonstracyjny przeciw Łotewski pochód z pochodnia - mi, poczem napadł na kwaterującą tam jedną komp-Łotewską rozbroił ją i rozbił sztabową kasę Łotewską zabierając 60000 r., w sztabie Łotewskim nastąpiło wielkie zaniepokojenie i uwidoczniła się nerwowa obawa przed ewntualnem uderzeniem Niemców na Rygę w porozumianiu z b. niepewnym B. Landwehr rozłożonem w Tuckumie i rejonie. Anglicy szybko interwenjowali w Mitawie, (gdzie rankiem 25,8 paniwał już spokój) i Łotyszów w znacznym stopniu uspokoiłi. Ze strony angielskiej uwidacznia się tendencja nie tylko do pozyskania dominujących wpływów polit-eko - nomicznych w Prow.-Nadb. lecz i wyraźny cel osiągnięcia wpływów woj - skowych i stopniowo podporządkowanie sobie w pierwszym stopniu Łot - wy, a dalej Litwy. Oporniej przedstawia się ta kwestja w stosunku do Es - tonji, który zachowuje więcej charakteru, swobody ruchów i pewien kryty - cyzm do zamiarów angielskich. (Misja angielska wyznacza kwatery dla poszcz. reprezent.), jest terenem dla wszelkiegożajemnego porozumie - nia się poszczególnych republik, przejmuje winy dyplom.-kap. Bray oś - wiadczył mi, że niepotrzebnie wizowałem paszport u władz Łotewskich) Na czele misji ang. stoi w Rydze gen. Burl, ogółem cz. 18 oficerów. Wizyta w misji francuskiej (w zastępstwie major Verger) i późniejsze obserwacje wskazują, że nie gra ona prawie żadnej roli (zlekka igno - rowana), - Wczoraj wieczorem zapytał mnie szef misji ang. g. Burt, czy to ja jestem tym pełnomocnikiem polskim, który miał przybyć specjalnie na konferen - cję w sprawie omawiania walki z bolszewikami i pomimo pewnych zastrzeżeń moich co do celu mego przyjazdu zostałem na konferencję zaproszony. Przed konferencją usiłowałem zbadać Simansona co do jego stanowiska ce - lem pozyskania go choć częściowo dla wspólnej akcji na konferencji. Okazało się jednak, że odbywa się on jakiegokolwiek decyzji, a nawet wypo - wiedzenia planu akcji przed ogólną konferencją i ograniczył się do b. przychylnych ogólników w sprawie kooperacji wojskowej. W rezultacie wy - padki zaskoczyły go gruntownie - na konferencji. Konferencja rozpoczęła się dziś o g. 15,00 w gmachu misji angielskiej przy udziale delegatów 3- z Estonji, 1- Judenicza, 2 Łotwy, 1 lit., 1 pols. 3 Bermonta, 4 angielskich i 1 francuskim. Przewodniczący gen. MARSH (Szef Sztabu gen. Gaughla) oświadczył na wstępie że konferencję tę urządza z polecenia gen. Gaughla celem omówienia planu wspólnej akcji przeciw bolszewikom i określenia czasu podjęcia tej ofenzywy. Proponując jako początek ofenzywy 15 Września, udziela głosu ko - lejno, poczynając od północy delegatom poszczególnych państw celem wyra - żenia opinji. Gener. Laidoner (przyjechał na konferencję z Rewla) przychylił się w zupeł - ności do projektu, uważa że ze względu na poczynające się błoto, lepiej rozpocząć akcję wcześniej, oświadcza, że jego wojska w ciągu 3 dni goto - we są do ofenzywy.

Gen. Dessing (przedst. Judenicza) - akcję rozpocząć nie później 15. Gen. Simanson - wcześniej niż 15, akcji podjąć nie może ze względu na stadium organizacji i braki zaopatrzenia. (naogół do walki się nie "kwapi") Posuwać się będzie do granicy Łotwy...

Pułk. Beljars-Sewicjus zgadza się na operacje aż do granic Litwy. (Gen. Marsh zapytuje mięo linje naszego frontu północno-wschodniego - podaniem stan z 19.8. Uwydatniła się przytem jego tendencja do opuszczenia naszego lewego skrzydła ku południowi, przeciwko zastrzegłem się ze względu na brak danych co do ostatecznego położenia na naszym froncie, a w rzeczywistości - nie chcąc przyjmować zobowiązań krępujące nasze ew. ruchy na półn. wschód.) -

Pułk. BERMONT (patrz wiadomości wojskowe) pragnie rozpocząć akcję jaknajśpieszniej, ale nie ma "miejsca dla siebie, gdyż" wszyscy chcą iść na Dzwinsk". "Nie jestem dla nikogo z Was groźny - cel mój - serce Rosji". - Ządał dla siebie rejonu wzdłuż linji Dzwinsk-Azerzja z odpowiednimi tyłami. Zgodzono się prowizorycznie na linję dla niego: DZWINSK-WIELKIE-ŁUKI. Kpt. Myszkowski przypuszcza, że 15 Wojska polskie będą do akcji gotowe. Ponieważ znów wysuwa się kwestja naszego odcinka oświadczam, że ścisłych zobowiązań w tej kwestji przyjmować nie może, a to ze względu na ew. zmiany które mogły zajść na naszym froncie jakoteż i brak dostatecznych pełnomocnictw. Gen. Marsh proponował przeto ogólnokowe określenie - na południe od prawej flanki litewskiej, jednak w czystopisie postanowień konferencji dodał oznaczenie prawej flanki lit., a polakom kierunek półn.-wschód. Po podpisaniu przez g. Laidonera tekstu umowy, gen. Marsh zwrócił się do mnie z prośbą o podpis. Nie mając odnośnych z naszej strony instrukcji, a przytem uważając, że ta (wprawdzie b. prowizoryczna) umowa mogłaby krępować naszą akcję wojskową, podpisałem się na wysokości tekstu dotyczącego Polski z zastrzeżeniem z zastrzeżeniem pismieniem, że przyjmuję ją tylko do wiadomości bez jakichkolwiek zobowiązań, na co się Marsh zgodził.

Drugą ważną przyczyną miałem w postaci nowej kombinacji z Bermontem, który pomimo, że ustąpił w końcu od zatrzymywania przy sobie tyłów w miarę posuwania się, jednak w rzeczywistości wojska jego rozdzieliłyby nas ostatecznie od Łotyszów, tworząc jednocześnie łączność Niemców z przeciwbolsz. pasmem ros. z przebiegu konferencji jasno wynikało, że Anglicy już uprzednio porozumieli się z poszczególnymi grupami, w szczególności zaś z Bermontem, którego Marsh okazał wielką rzychylność i zupełną powołność w sprawie odcinka i kierunku. Na szereg pytań skierowanych do Bermonta w sprawie składu jego wojsk oraz stosunków z Niemcami - odpowiedział Marsh, że Niemców powoli usunie się zupełnie i kategorycznie zapewnił, że Anglja bezwarunkowo nie dopuści do utrwalenia się jakichkolwiek wpływów niem. ani w Rosji, ani małych państewkach Nadb., ani w Polsce. Z braku dostatecznie silnych argumentów postanowiłem oficjalnie przeciwko Bermontowi nie wystąpić, by tem lepiej zażytkować to podnie z Simansonem i nie odsłaniać się zbyt często wobec Anglii.

Odcinki dla innych grup wyznaczone zostały według załącznika. Estończycy dążyli do skrócenia swego frontu na korzyść Łotyszów. Plan akcji Bermonta postawił Simanson w trudnem położeniu, jednak umowę podpisał bez zastrzeżeń. Litwin umieścił zastrzeżenie na wypadek gdyby W.L. musiały posuwać się w innym kierunku.

Granice posuwania się na wschód wojsk estońskich rosyjskich i polskich nie zostały określone. (Marsh zauważył żartem, że Polaków trzeba będzie i niezadługo zatrzymać) -

W czasie podpisywania się wyłoniła się b. ostra dyskusja między Bermontem a Beljarszewskim, który zarzucał pierwszemu, że oddziały ruskie rabują ludność, że są zdeorganizowane, że znajdują się w nich 90% Niemców, że zachowanie się ich w stosunku do W.L. skandaliczne i t.d. Gen. Marsh usilnie starał się spór załagodzić.

W końcu posiedzenia gen. Lajdoncz zaznaczył, że wcześniej zacząć ofensywę można, ale później nie. - "Jeśli ktoś wcześniej zajmie Dzwinsk to nie nieszczęście". -

Postanowienia konferencji są b. ogólnikowe i problematyczne. Nie było mowy o ilości sił wojskowych o zakresie uderzenia w głąb, ani o określeniu choćby prowizorycznem wschodnich granic Litwy i Łotwy.

Pochopność z jaką Laidoner przystąpił do projektu wskazuje mi, że między nim, a Judeniczem ew. nowym rządem zawarta została oddzielna umowa, gdyż Estończycy stali dotychczas na stanowisku, że dopóki nie zostaną uznani dalszej ofensywy prowadzić nie będą. (Pozostaje to do wyświe tlenia).

Po konferencji zaproszeni zostaliśmy przez Mosję angielską na obiad. W międzyczasie gen. Simanson pojechał na posiedzenie Rady Ministrów, gdzie umowa przyjęta została widocznie b. źle, gdyż po powrocie do misji pro testował nieoficjalnie przeciwko interpretacji anglików, podpisów delegatów, które umieszczone zostały na wyokości tekstu dotyczącego odnośne go frontu i zdaniem jego bynajmniej nie zobowiązują do zgody na wszyst kie inne punkty. Prosił Laidonera i mnie o poparcie tegoż stanowiska. Do oficjalnego protestu nie przyszło, bo większość delegatów jest tego sa mego zdania, że podpisy obowiązują tylko częściowo. Widocznym jest, że Rada Mi nistrów obawia się wpuszczenia Bermonta jak mówi Simanson - na tyły wojsk łotewskich.

Gen. Laidoner w rozmowie przed obiadem interesował się bardzo kwestją z czy my pójdziemy do Mohylowa. Według jego informacji Bałachowicz został aresztowany przez Judenicza. Niebezpieczeństwa ze strony Niemców nie widzi ze względu na ewent. interwencję angielską. Natomiast Bermonta uważa za szantażystę-awanturnika.

Stanowisko Łotwy w kwestji zbliżenia się polsko-łotewskiego wydaje się być wyczekujące.

Z jednej strony Litwini postarali się zrobić wszystko, by przedstawić nas możliwie w najgorszym świetle. Wynajdują wkr. w naszej prasie często kroć bardzo niepolityczne artykuły o ziemiach nadbałtyckich, celem wykorzysta nia ich na Łotwie.

Oprócz przedstawicielstwa wojskowego działa tu poseł litewski dr. Slupis. Poza tem przyjeżdżający często do Rygi pułkownik Beljarszewicz jest zdecy dowanym wrogiem Polski (w rozmowie ze mną twierdził, że pokaze mi pułkownika, łot., którego Polacy chcieli przekupić). -

(Wielka szkoda, że z naszej strony wcześniej nie było tu nikogo - prócz przy jezdnych polityków). -

Przyczyną pewnej nieufności Łotwy do Polski zdaje się być także w du żym stopniu kwestja Inflant (powiaty Dzwiański, Lucyński, Rzeczycki), których katolicka ludność i przedst. wicelstwo w Zgromadzeniu Ludowym ciąży na o gół do Polski.

Zdaniem moim sfery wojskowe obawiają się, że w razie zjęcia choć tych terenów przez wojska polskie zechcemy je zagarnąć. Stąd też płynie wielka ostrożność Łotyszów w kwestji wojskowego współdziałania z Polakami. Poza tem wielką rolę grają wpływy i pieniądze niem., wroga działalność dla Polski rosyjska (prasa), a dalej dążenie Anglii do wyłącznego panowania i wykluczenia powagi czykolwiek wpływów.

Trzeba tu wykonać szereg prac wstępnych nim uda się pokonać przeszkody z zasadnicze.

Wojskowo wykorzystać zamierzam niebezpieczną dla nich i niepożądaną dla nas kwestję Bermonta. Politycznie (nieoficjalnie) skoordynować miejscowe ele menty przychyln Polsce.

Lotnicy przybyli w czasie obiadu w Misji ang. (26, g. 2100) - po konferencji. - Angielskie informacje o których mowa w pis. Dow. Fr. L. B. /11 i 1706 odnoś nie do połączenia sojuszu Polski z państwami Nadbalt. i Litwą wydają się ~~niezależnie~~ mi nieszczerze.

Uzupełniające oświetlenie prześlę w raporcie następnym.

Dodatek. 1/ Proszę o instrukcję w sprawie oficjalnego naszego stanowiska wo bec Anglików w kwestjach współdziałania wojennego przeciw bolszewikom.

2/ Nie otrzymuję żadnych danych o położeniu na naszym froncie, ani o sytua cji wojskowej wogóle - o porozumieniu z Fetrarą dowiedziałem się ubocznie. Wszystko to utrudnia mi niezwykle i tak już trudną ze względu na miejscowe warunki pracę.

3/ Proszę o przysłanie mapy kraju nadbalt. w skali 1:800.000 i 1:300.000, kt tutaj kompletny brak.

Wszystkie moje mapy i rzeczy pozostały u bolszewików -zniszczone zresztą)
4/Raporta sytuacyjne z kraju! (komunikaty i radjo depesze na Rygę ewent.
Rewel)
5/Własne zamiary i akcja w stosunku do Litwy i Inflant, a w szczególności
Pzwińska.

Podpis kpt.Myszkowski

Raport ten ukończony o godz.7 rano, 27,8 wysłany miał być o g.9 rano.Oka-
zało się jednak, że motor wymaga reperacji i nie można wydostać benzyny.Lot
nicy odleca zapewne dopiero 28,8.

Podpis Myszkowski kpt.

Algier Czakiewicz
Szef Ekspozytury
Oddz. II Dow. fr. Półn. Wsch.

Otrzymują
Adjutantura gen.Belweder
B.W.O.II Nacz.Dow.
Dow.Frontu Lit.-Biał.
Dow.I Dyw.Leg.

2 załączniki.

General Offensive agreed upon at a meeting. on August 26 th. 1919, subject to settlement of political questions and to mutual agreement, to commence on September 15 th. 1919.

FRONT.

Signatures. Estonians. From the sea to the Yamburg-K.M. Laidouer-Gatchina railway line inclusive.

G. Dessino. Russians. From Yamburg Gatchina railway General line exclusive to the River Velikaya.

K.M. Laidouer. Estonians. From the River velikaya to North Bank of Lake Lubau.

P.L. Kalnin. Letts. From Lake Lubau to Balten See inclusive halting on the lettish lanstern frontier.

Col. Bermont. Russians under Gen. Bermont will advance from Dwinsk halting on the Lithuanien eastern frontier

Capt. Myszkowski Poles From the Lithuanien right flank to the S.E.

Witnessed

m.p.7 g Marsh

Brig. General

Riga, 26 August 1919

Na oryginalne zastrzeżenie polskie i litewskie.

D A N E W O J S K O W E.

Armja Łotewska -w stadjum organizowania się.

Brak uzbrojenia i amundurowania. (Anglicy stale zwlekają z nadesłaniem). -
1/4 żołnierzy znajdującego się na pozycji i partyzanckiego pułku
Łotewskiego-bosa.

Głównodowodzący gen Simanson (niedołężny). Szef sztabu ppułkownik Kalnin.
Ogółem armja liczy około 20000 z czego 12000 znajduje się na froncie.
Dotychczas zorganizowano 2 dywizje piechoty (pułk. Ballot i Zametan) p
nadto organizuje się 3.

Artylerja.-4 baterje

Kawalerji zamiar formowania.

Samolotów-4 (zupełny brak benzyny-loty wykonywane b.rzadko). Duch wojska
wydaje się być dobry.

Poziom korpusu oficerskiego niski, dużo elementu bolsz. gen. Simanson jest
równocześnie ministrem wojny-ma być z tego stanowiska usunięty.

Ostatnio dowództwo wojsk Łotewskich podporządkowane zostało Baltische
Landwehr. Naczelnym ppułk. angielski Alexander (jego zastępcą bar. Taube).
Wszyscy Niemcy z państwa niem. usunięci. Liczebność łączna 4500 ludzi.

Przy 4 baterjach artylerji dobrze uzbrojeni.

Dyzlokacja; Tukum i rejon.

Element dla Łotwy b. niepewny. Dowództwa wojsk Łotewskich zamierza wysłać
ich wkrótce na front.

Grupa ros.-niem. Na czele pułk. Bermont. W łącznej sile 9000 ludzi dobrze
uzbrojonych i karnych o składzie mieszanym ros.-niem. Składa się z podgrup.
Mitawa 6000 ludzi i podgrupy Szawle-3000 ludzi, dowódca pułkownik Wargu-
licz.

Grupa pozostaje oficjalnie w kontakcie z Niemcami, od których otrzymuje
zaopatrzenie i materiały ludzkie. do 15/IX pułk. Bermont zamierza powię-
kszyć stan swego oddziału-dywizji -do liczby 11000 ludzi.
Sytuacja na frontach.

Front wojsk Łotewskich 26/VIII.

Rubinen (półn.-zach. od Iłłukszty), Dubena (nad Dźwiną) Russina, Czerwoniki
ikowniki (nad jeziorem Łabań), Sławity, Rubany, -

Na odcinku Rusiny ofenzywa wojsk Łotewskich w kierunku połd.-wschd.
(Ofenzywa W.L. na N, Aleksandrowsk.

Ofenzywa wojsk bolsz. na Psków, który został przez nich odcięty.)

Bałachowicz utworzył łotewską republikę z własnym rządem i pieniędzmi.

Przypuszczalnie w związku z tem nastąpiło jego aresztowanie przez Jude-
nicza.

"Zamknięte". 27/VIII o godz. 6 rano. Podpis kpt. Myszkowski.

Kpt. Mysskowski N.4.
Del. upeln. przy N. Dow, ~~xxxx~~.
w. lot. i est.

Ryga 28/VIII-19r.

Do
Nacz. Dow. W.P. Oddział II.

I. Miejscowe władze wojskowe nie posiadają zupełnie benzyny nadającej się do aparatów lotniczych. Z tego powodu nieczynne aeroplany lotewskie. Porużam się w tej kwestii wzywając zaopatrzenia w benzynę z szefem sztabu armii lotewskiej. Bardzo chętnie nabyliby oni od nas pewną ilość benzyny, która jednak ze względu na zaostrzone stosunki z Niemcami musiałaby być przewieziona od Uciań do Jakobstadu automobilem, a nie koleją Kowno-Mitawa). -

Zdaniem moim dobrze by było zgodzić się na to o ile możliwe spieszenie wysłać do Wilna jedną automobilową cysternę benzyny. To drohne przyjsie im z pomocą (zresztą za pieniądze) podzielać może dodatnio w momencie, kiedy w przykry sposób uzależnieni są od Anglii.

Niezależnie od tego mielibyśmy bazę dla własnych aparatów.

II/ Ani p. or. Zagórski, ani K. dotychczas nie przybyli, niezbędna jest pomoc (pożądany angielski).

Zdaniem moim byłoby b. wskazane urządzenie tu lub w Rewlu stałego przedstawicielstwa naszego.

III/ W dalszym ciągu nie otrzymuję żadnych informacji z kraju, 26/VIII nadana była radio depeza-dotychczas żadnej odpowiedzi. Obawiając, że może depeza nie mogła być dosyć dokładnie odszyfrowana i nawet z pilnymi wiadomościami czekać będę zmuszony będę na aparat.

IV/ Według udzielonych mi przez gen. Simensona informacji Estonia została wznan przez rząd Judenicza (tem tłumaczy się jej udział w ofensywie przeciwko bolszewikom poza granicami państwa).

V/ Spodziewane jest dalsze posuwanie się wojsk lotewskich wzdłuż prawego brzegu Dźwiny. Wojska litewskie z gorączkowym pośpiechem dążą na Dźwińsk.

Spodziewać się należy, że w tym kierunku jeszcze przed 15 wyruszy Bermont. Widocznym się staje, że bolszewicy wskutek poniesionych na polskim froncie klęsk osłabieni są i na Dźwińskim froncie, a przeto zajęcie Dźwińska przez te oddziały nie jest wykluczone. Najgorszym byłoby dla nas ewent. zajęcie go przez Bermonta lub litwinów.

Nasza decyzja co do Dźwińska musi zapaść, gdyż jeszcze przed 15 będzie to moim zdaniem, kwestja już przesądzona. Leży on wprawdzie w sferze pretensji lotewskiej, jednak w celu pozyskania bezpośredniego kontaktu z wojskami lotewskimi był wskazanym jego zajęcie. Ewentualnie szukać by należało tego połączenia dalej na wschód. Mam wrażenie, że lotysze dopiero wtedy poszliby na to chętnie, gdyby mieli z naszej strony gwarancję, że nie wkroczymy do Inflant. (Te lotewskie obawy o Inflanty wskazywał mi również kapitan litewski Łapo-Danilewicz, który tu z jakąś misją przjechał i wyraża się kwestją samodzielności litewskiej bardzo lekceważąc i przyczyniając do nas usposobiony).

VI/ Ldn. dem. lotew.-niem. poczynając od morza:

Saidce, Jarmalce, Warwen, Schrudzen, Gaiken, Yrpilan, Schlampen, Peterhof, Flakan, Draken, Rakine, Krintschin.

VII/ W załączeniu przesyłam sytuację wojsk bolsz. na froncie lot.-bolsz. 2 VIII/30/VIII wyjeżdżam do Rewla, (aeroplanem, lub statkiem-komunikacja kolejowa ca 30 godzin jazdy!) Proszę o przesłanie radjo do Rewla.

podpis Myszkowski

Otrzymując
Adj. gen. nacz. Dow. w Warszawie
O. II Nacz. Dow. w Warszawie
Dow. Frontu L.-Biał.
Dow. I Dyw. leg.

MACZKA DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 1400/92 dnia 2/IX 1919 r.

załącz. Wydział.

Cyber-Statystyka
p. 1

Raport kpt. Myrskowskiego z Rygi - 1400/32

Telegraf Państwowy

TELEGRAM.

Blankietu Nr

Przewodnika Nr

Otrzymany dn. 30. VIII 1919

godz. min. od

Podpis urzędnicze

adjutantura nacz dow belweder .- b w o

rym 2 nacz dow w warszawie .

dow fr lit - biał dow 1. dyw leg .

wszystkim oprócz dow i dow 1 dyw leg =

PIESUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

20/8 około godz 18 pilot moj wskutek braku benzyny ladowal w rejonie
bałtinowoency tyłach I sow lotyszskiej dywizji . (zepsuta busola
, niepogoda) podajac sie za lotniak czerwonej armji zdazyłem
przebrać sie i umknac do lasu lacznie z pilotem przez bagna i lasy
dotarlismy do pozycji lotewskich partyzantow a dalej 24/8 do rygi
dokumenty i mundur zachowalem . 25/8 na podstawie konferencji
z glownodowodzacym wojskami lotewskimi gen simansonem i wyzyty
urzedowej w angielskiej misji wojsk dla prowincji nadbałtyckych
skontrolowalem nastepujace gen simanson w niczem nie podporzadkowany
laidenowowi natomiast calkowicie uzalezniony od zaopatrzenia
angielskiego ulega w wysokim stopniu wplywom angielskim brak mu
zupełny samodzielnej smialej decyzji nie byl w stanie zajac

Zarząd Telegrafów nie przyjmując żadnej odpowiedzialności
wynikającej z późnego przesłania lub doręczenia telegramów.
Nagłówki telegramów przyjętych z opóźnieniem drukowane są czarnymi
oznacza: 1) r-telegraf nadania, 2) numer telegramu, 3) nazwa stacji, 4) data.

Telegraf Państwowy

Blankietu № 85

Przewodnika №

Otrzymany dn. / 19 r.

godz. min. od

Podpis urzędnika

TELEGRAM.

Z. słów dn. / godz. min.

określonego stanowiska w sprawie wspólnej akcji przeciw bolszewikom
zamierzona konferencja ogólna . w związku z wypadkami w mitawie w nocy
z 24 na 25 oddział niemiecki przy współudziale -- ruso - niemcow --
urządził demonstracyjny przeciw Lotewski pochod z pochodniami poczem
napadł na kwaterujący tam jedna komp Lotewska rozbroił ja i rozbił
sztabowa kase Lotewska zabierając 60000 r w sztabie Lotewskim nastąpiło
wielkie zaniepokojenie i uwidoczniła się nerwowa obawa przed ewentualnem
uderzeniem niemcow na rygę w porozumieniu z b niepewnym b Landwehr
rozłożonem z tuckumie i rejonie Anglicy szybko interwenjowali w mitawie
(gdzie rankiem 25 8 panował już spokój) i Lotyszów w znacznym stopniu
uspokoili . ze strony angielskiej uwidacznia się tendencja nie tylko do

3
Telegraf Państwowy

TELEGRAM.

Blankietu № 86

Przewodnika №

Otrzymał dn. / 19 r.

godz. min. od

Podpis urzędnika

z. słów dn. / godz. min.

Zarząd Telegrafów nie przyjmując żadnej odpowiedzialności
wynikającej z późnego przesłania lub doręczenia telegramów.
Nadawca telegrafu jest odpowiedzialny za treść słów,
które są nadawane.

poszukiwania dominujących wpływów polityczno-ekonomicznych w prow. - nadb.
Lecz i wyraźny cel osiągnięcia wpływów wojskowych i stopniowo
podporządkowania sobie w pierwszym stopniu Łotwy a dalej Litwy.
oporniej przedstawia się ta kwestja w stosunku do Estonji
która zachowuje więcej charakteru swobody ruchów i pełniej krytycznym
do zamiarów angielskich. (misja angielska wyznacza kwatery dla
poszcz. reprezent.) jest terenem dla wszelkiego wzajemnego
porozumienia. się poszczególnych republik przejmując winy dyplom - kap.
bray oświadczył mi że niepotrzebnie wizowałem paszport u władz
Łotewskich) na czele misji ang. stoi w rydze gen. burt ogółem cz. 18
oficerów wizyta w misji francuskiej (w zastępstwie major verger)
i późniejsze obserwacje wskazują że nie gra ona prawie żadnej roli

4
Telegraf Państwowy

Blankietu № 87

Przewodnika №

Otrzymany dn. / 19 r.

godz. min. od

Podpis urzędnika

TELEGRAM.

z. słów dn. / godz. min.

Zarząd Telegrafów nie przyjmuje żadnych odpowiedzi na telegramy. Wypełnij z różnego przesłania lub doręczenia telegramów. Wypełnij z aparatu drukowanym członkami 2) numer telegrafu, 3) ilość słów.

(zlekka ignorowana) .- wczoraj wieczorem zapytał me szef misji ang
g . burt czy to ja jestem tym pełnomocnikiem polskim który miał
przybyc specjalnie na konferencje w sprawie omawiania walki
z bolszewikami i pomimo pewnych zastrzezen moich co do celu mego
przyjazdu zostałem na konferencje zaproszony przed konferencja
usiłowalem zbadać simansona co do jego stanowiska celem pozyskania
go choc czesciowo dla wspólnej akcji na konferencji . okazalo sye
jednak ze obawia sie on jakiejkolwiek decyzji a nawet wypowiedzenia
planu akcji przed ogólna konferencja i ograniczył sie do b przychylnych
ogólników w sprawie kooperacji wojskowej . w rezultacie wypadki
zaskoczyły go gruntownie na konferencji . konferencja rozpoczęła sie
dzis o g 15,00 w gmachu misji angielskiej przy udziale delegatów

Blankietu №
Przewodnika №

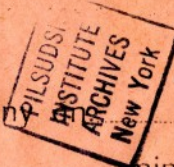
M. 100

3- z estonji 1- judenicza 2 lotwy 1. lit . 1 polsk 3 hermonta 4
angielskich i 1 francuskim . przewodniczacy gen marsh (szef sztabu
gen gaughia) oswiadczył na wstepie ze konferencje te urzadza z polecenia
gen gaughia celem omowienia planu wspolnej akcji przeciw bolszewikom i
okreslenia czasu podjecie tej ofenzywy . proponujac jako poczatek ofenzywy
15 wrzesnia udziela głosu kolejno poczynajac od polnocy delegatom
poszczegolnych panstw celem wyrazenia opinji . gen laidoner (przyjechal
na konferencje z rewla) przychyła sie w zupelnosci do projektu
uwaza ze ze wzgledu na poczynajace sie bloto lepiej rozpoczac akcje
wczesniej oswiadcza ze jego wojska w ciagu 3 dni gotowe sa do ofenzywy
gen dessino (przedst judenicza)- akcje rozpoczac nye pozniej 15. gen
simanson wczesniej niz 15 akcji podjac nye moze ze wzgledu na stadjum
organizacji i zaopatrzeniu (naogol do walki sye nie -- kwapi --) posuwac
sye bedzie do granicy lotwi . pulk beljars - sewicjus zgadza sie na operacje
az do granic litwy . (gen marsh zapytuje mnie linje naszego frontu polnocno

6
O P Ł A T A

VI

Za telegram

Telegraf Państwowy

Oddany /
godz. min.

wschodniego podalem stan z 19 8 uwydatnila sye przytem jego tendencja do opuszczenia naszego lewego skrzydla ku poludniowi przeciwko zastrzeglem sie ze wzgledu na brak danych co do ostatniego polozenia na naszym froncie a w rzeczewistosci nie chce przyjmowac zobowiazan krepujac nasze ew ruchy na poln wschod) pulk bermont (patrz wiadomoscie wojskowe) pragne rozpoczac akcje jaknajspieszniej ale nye ma -- miejsca dla syebie gdzyz -- wszyscy chea isc na dzwinsk " nie jestem dla nikogo z was grozny - cel moj - serce rosji " - zadal dla syebie rejonu wzdluz linji dzwinsk rzeczycza z odpowiednymi tylami . zgodzono sye prowizoryczne na linje dla nyeo : dzwinsk - wielkie - luk kapt. myszkowski przypuszcza ze 15 wojska polskie beda do akcji gotowe poniewaz znów wysuwa sye kwestja naszego odcinka oswiada ze scislych zobowiazan w tej kwestyi przyjmowac nye moze a to ze wzgledu na ew zmiany ktore mogly zajsc na naszym froncie jakotez i brak dostatecznych pelnomocnictw gen marsh zaproponowal przeto ogolnikowe

Dokladny adres wysylajacego.

288 284

7
O P Ł A T A

Za telegram

VII
Telegraf Państwowy

Oddany dn

godz.

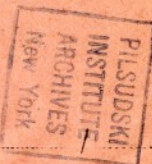
PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

min.

okreslenie - na południe od prawej flanki Litewskiej jednak w
czystopisie postanowien konferencji dodał oznaczenie prawej flanki
Lit a polakom kierunek pol - wschod po podpisaniu przez g Laidonera
tekstu umowy gen marsh zwrocil sie do mnie z prosba o podpis . nie
mając odnośnych z naszej strony instrukcji a przytem uważając że ta
(wprowadzie b prowizoryczna) umowa mogłaby krepować naszą akcję
wojskowa podpisałem sie na wysokości tekstu dotyczącego polski z
zastrzeżeniem pismem że przyjmuje ja tylko do wiadomości bez
jakiegokolwiek zobowiązania na co sie marsh zgodził . druga ważna
przyczyna miałem w postaci nowej kombinacji z bermontem który pomimo że
ustąpił w końcu od zatrzymywania przy sobie tyłów w miarę posuwania sie
jednak w rzeczywistości wojska jego rozdzieliły nas ostatecznie od
Latyszów tworząc jednoczesne Łączność Niemców z przeciwnościami . pasmem
ros . z przebiegu konferencji jasno wynikało że Anglicy już uprzednio
porumieśli sie z poszczególnymi grupami w szczególności zaś z bermontem

8
O P Ł A T A

VIII

Oddany dn.

Za telegram " "

Telegraf Państwowy

godz. min.

ktoremu marsh okazał wielką przychylność i zupełną powolność w sprawie odcinka i kierunku . na szereg pytań skierowanych do bermonta w sprawie składu jego wojsk oraz stosunków z Niemcami - odpowiedział marsh że Niemców powoli usunąć się zupełnie i kategorycznie zapewnił że Anglija bezwarunkowo nie dopuści do utrwalenia się jakichkolwiek wpływów Niem . ani w Rosji ani małych państewkach nadb . ani w Polsce . z braku dostatecznie silnych argumentów postanowiłem oficjalnie przeciwko bermontowi nie występować by tem lepiej zżytkować to poufnie z Simansonem i nie odsłaniać się zbyt znacznie wobec Anglii .- odcinki dla innych grup wyznaczone zostały według załącznika estońskiego dążyli do skrócenia swego frontu na korzyść Łotyszów . plan akcji bermonta postawił Simansona w trudnym położeniu jednak umowę podpisał bez zastrzeżeń . Litwin umieścił zastrzeżenie na wypadek gdyby w . l . musiał posuwać się w innym kierunku . granice posuwania się na wschód wojsk estońskich rosyjskich i polskich nie zostały określone . (marsh zauważył zartem że Polaków trzeba będzie niezadługo zatrzymać) .+

9
O P Ł A T A

IX

Za telegram „ „ „ „

Telegraf Państwowy

Oddany dn. /
godz. min.

w czasie podpisywania sye wyłoniła sye b . ostra dyskusja
medzy bermontem a beljarszewskim który zarzucał pyerwszemu ze oddziały
ruskie rabuja ludność ze są zdeorganizowane ze znajdują sye w nich
90 0/0 niemców ze zachowanie sye ich w stosunku do w . l . skandaliczne
i t . d . gen marsh usilnie starał sye spor załagodzić :- w koncu
posyedenia gen lajdonecz zaznaczył ze wcześniej zacząć ofensywę można
ale później nie --+ jeśli ktoś wcześniej zajmie dzwinsk to nie
nieszczęście --+ postanowienie konferencji są b ogólnikowe i
problematyczne . nie było mowy o ilości sił wojskowych o zakresy
uderzenia w głąb ani o określeniu choćby prowizorycznem wschodnich
granic . litwy i lotwy .+

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Dokładny adres wysyłającego:

264 287

10
O P Ł A T A

Telegraf Państwowy

Oddany dn.

godz.

Za telegram

daje raport dalej :: pochopnosc z jaka Laidoner przystapil do projektu wskazuje mi ze miedzy nim a judeniczem e nowym rzadem zawarta zostala oddzielna umowa gdyz estoneczcy stali dotychczas na stanowisku ze dopokinye zostana uznani dalszej ofenzywy prowadzic nie beda . (pozostaje to do wyswietlenia) . po konferencji zaproszeni zostalismy przez mjsije angielska na obiad . w miedzyczasie gen simanson pojechal na posyedenye rady ministrow gdzie umowy przyjete zastala widocznie b zle . gdyz po powrocie do misji protestowal nyeoficialnye przeciwko interpretacji anglikow podpisow delegatow ktore umyeszczone zostaly na wysokosci tekstu dotyczacego odnosnego frontu i zdanyem jego bynamniej nye zobowjazuja do zgody na wszystkie inne punkty . prosil laidonera i mnie o poparcie tegoz stanowiska . do oficjalnego protestu nye przyszlo bo wiekszosc delegatow jest tego samego zdania ze podpisy obowiazuja tylko czesciowo . widocznem jest ze rada ministrow obawia sye wpuszczenia bermonta jak mowi simanson na tyly wojsk lotewskich .

11
O P Ł A T A

XI

Za telegram

Telegraf Państwowy

Oddany dn. /

godz. min.

- ğen Laidoner w rozmowie przed obiadem interesował sye bardzo kwestja
z czy my pojdzemy do mohylewa według jego informacji balachowicz
został aresztowany przez judenicza nyebezpieeczenstwa ze strony nyemcow
nye widzi ze względu na ewent interwencje angyelska . natomiast hermonta
uwaza za szantazyste - awanturnika .- stanowisko lotwy w kwestji
zblizenia sye polsko - lotewskyego wydaje sye byc wyczekujace .-
z jednej strony litwini postarali sye zrobic wszystko by przedstawic
nas mozliwie w najgorszym swietle . wynajduja w naszej prasie czestokroć
bardzo nyepolityczne artykuły o ziemiach nadbałtyckich celem
wykorzystania ich na lotwie oprócz przedstawicielstwa wojskowego
działa tu poseł litewski dr słupis pozatem przyjezdzajacy czesto do rygi
pułkownik beljarszewicz jest zdecydowanym wrogyem polski (w rozmowie
ze mna twierdził zepokaze mi pułkownika lot ktorego polacy chcieli
przekupic .) (wielka szkoda ze z naszej strony wczesniej nye bylo tu

Dokładny adres wysyłającego:

12
O P Ł A T A

XII

Oddany dn.

godz.

Telegraf Państwowy

Za telegram

nyko go procz przyjezdnych politykow). - przyczyna pewnej niepewnosci
lotwy do polski здаје sie byc takze w duzym stopniu kwestja infant
(powiaty dzwinski lucynski rzeczycki) ktorych katolicka ludnosc i
przedstawicielstwo w zgromadzeniu ludowym ciazy nabogol do polski . -
zdanyem moim sfery wojskowe obawiaja sye ze w razie zajecia choc tych
terenow przez wojska polskie zechcemy je zagarnac stad tez plynye
wielka ostroznosc lotyszow w kwestji wojskowego wspoldzialania z polakami
pozatem wielka rola graja' wplywy i pyeniadze nyem . wroga dzialalnosc
dla polski rosyjska (prasa) a dalej dazenie anglji do wylacznego
panowania w i wykluczenia powagi czyichkolwiek wplywow . - trzeba tu
wykonac szereg prac wstepnych nim uda sye pokonac przeszkody zasadnicze
. - wojskowo wykorzystac zamierzam nyebezpieczna dla nych i nyepozadana
dla nas kwestje bermonta . polityczne (nyeoficjalne) skoordynowac
miejscowe elementy przychylne polsce . - lotnicy przybyli w czasye obiadu
w misji ang . (26 g 2100) - po konferencji . - angylskie informacje

Dokładny adres wysyłającego:

219
290

13
O P Ł A T A

XIII

Telegraf Państwowy

Oddany dn. /

godz. min.

Za telegram

których mowa w pis. dow. fr. l. b. - rzym 2 i 1706 odnoszące do połączenia
sojuszu polski z państwami nadbałt i Litwa wydają się mi nieszczerze
uzupełniające oświetlenie przesłać w raporcie następnym. -
- dodatek 1. proszę o instrukcje w sprawie oficjalnego naszego
stanowiska wobec Anglików w kwestiach współdziałania wojennego przeciw
Bolszewikom. 2-)2 nie otrzymuje żadnych danych o położeniu na naszym
froncie ani o sytuacji wojskowej w ogóle o porozumieniu z Petlurą
dowiedziałem się ubocznie. Wszystko to utrudnia mi niezwykle i tak
już trudna ze względu na miejscowe warunki prace. - 3.) proszę o
przysłanie mapy kraju nadbałt. w skali 1:800.000 i 1:300.000 kt
tutaj kompletny brak. Wszystkie moje mapy i rzeczy pozostały u
Bolszewików zniszczone zresztą 4.) raporty sytuacyjne z kraju!
(komunikaty i radjo depesze na rygi ewent. rewel.) 5.) własne zamiary
i akcja w stosunku do Litwy i Inflant a w szczególności dzwinińska. -
podpis myszkowski.

Dokładny adres wysyłającego:

14
O P Ł A T A

XIV

Telegraf Państwowy

Oddany dn. /

Za telegram " " "

godz. min.

+ raport ten ukonczony o g 7.00 rano 27,8 wyslany mial byc o godz 9.00 rano okazalo sye jednak ze motor wymaga reperacji inie mozna wydostac benzyny , lotnicy odleca zapewne dopyero 28,8 . =

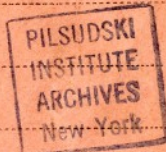
" " " podpis myszkowski . +

min.

Adres:

Dokąd:

Treść:

Dokładny adres wysyłającego:

292

31/8 3/15 - 15

I +

LIBRARY
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

O P Ł A T . + do nacz dow w p oddział qzym 2 ouxb

Za telegram

Telegraf Państwowy

godz.

min.

+ dane wojskowe .- armja lotewska - w stadjum orgánizowania sye .- brak
uzbrojenia i umundurowania (anglicy stale zwlekaja z nadeslaniem) .-
1/4 zolnyerzy znajdujacego sie na pozycji i partyzanckyeo pulku
lotewskyego bosa . gównodowodzacy gen simanson (niedolezny) szef
sztabu ppulkownik kalnin . ogolem armja liczy okolo 20000 z czego 12000
znajduje sye na froncie . dotychczas zorganizowano 2 dywizjie pyechoty
(pulk ballot i zemetan) ponadto organizuje sye 3. artylerja
.-4 baterje kawalerji zamiar formowania .- samolotow -4. (zupełny brak
benzyny - loty wykonywane b rzadko) duch wojska wydaje sie byc dobry
- poziom korpusu oficerskyego niski duzo elementu bolsz . gen simanson
jest rownoczesnie ministrem wojny - ma byc z tego stanowiska usuniety .
ostatnio dowodztwo wojsk lotewskich podporzadkowane zostalo baltische
landwehr naczele ppulk angielski alexander (jego zastepca bar taube)
wszyscy nyemcy z panstwa niem . usunieci liczebnosć łączna 4500 ludzi
przy 4 baterjach artylerji dobrze uzbrojeni . dyzlokacja tukum i rejon
element dla lotwy b nyepewny dowodztwa wojsk lotewskich zamyerza wyslac

242 293

16-

24

O P Ł A T A

Telegraf Państwowy

Oddany

 PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

godz.

ich wkrotce na front grupa ros - niem na czele pulk bermont w lacznej
sile 9000 ludzi dobrze uzbrojonych i karnych o skladzie mieszanym ros
niem . sklada sye z podgrupy mitawa 6000 ludzi i podgrupy szawle -3000
ludzi dowodca pulkownik wargulicz .- grupa pozostaje oficjalnie —
w kontakcie z niemcami od ktorych otrzymuje zaopatrzenie i material
ludzki do 15/9 pulk bermont zamierza powiekszye stan swego oddzialu
- dywizji - do liczby 11000 ludzi sytuacja na frontach .- front
wojsk lotewskich 26/8 rubinen (poln - zach od illukszty) dubena
(nad dzwina) russina czerwoniki ikowniki (nad jeziorem luban)
slawity rubany .- na odcinku rusiny ofenzywa wojsk lotewskich
wkyerunku pold - wschod . (ofenzywa w l na n aleksandrowsk
ofenzywa wojsk bolsz na pskow ktory zostal przez nich odciety)
balachowicz utworzyl pskowska republike z wlasnym rzadem i pieiniedzmi
przypuszczalne w zwiazku z tem nastapilo jego aresztowanie przez
judenicza -- zamknieta -- 27/8 o godz 6 rano . podpis kpt myszkowski .+

24 294

31/8 4/5- 17

O P Ł A T A

Za telegram

Telegraf Państwowy

3

Oddany

ARCHIVES

New York

godz.

min:

druga daje .+ :: otrzymują adj gen nacz dow .- o rzym 2
 nacz dow w warszawie .- 1.) miejscowe władze wojskowe nie posiadają
 zupełnej benzyny nadającej się do aparatów lotniczych z tego powodu
 nieczynne aeroplany lotewskie porozumiewałem się w kwestii zaopatrzenia
 w benzynie z szefem sztabu armii lotewskiej . bardzo chętnie nabyliby oni
 od nas pewną ilość benzyny która jednak ze względu na zaostrzone
 stosunki z Niemcami musiałaby być przewieziona od uciań do jakobsztadu
 samochodem (a nie koleją kowno miława) zdaniem moim dobrze by było
 zgodzić się na to o ile możliwe spieszyć wysłać do wileńska jedną
 samochodową cysternę benzyny to drobne przyjdzie im z pomocą (zresztą
 za pieniądze) podzielać może dodatkowo w momencie kiedy w przykry sposób
 uzależnieni są od Anglii niezależnie od tego mielibyśmy bazy dla
 własnych aparatów . ani ppłk Zagórski ani dtychczas nie przybyli
 niezbędna jest pomoc (pożądana angielska) . zdaniem moim było b
 wskazane urządzenie tu lub w rewlu stałego przedstawicielstwa naszego
 3- w dalszym ciągu nie otrzymuje żadnych informacji z kraju 26/8

248 295

1.8
2- 3
O P Ł A T A

Za telegram

Telegraf Państwowy

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Oddany

godz. min.

nadana była radjo depesza dotychczas żadnej odpowiedzi obawiając że moje depesze nie mogą być dosyć dokładne odszyfrowane i nawet z pilnymi wiadomościami czekać będę zmuszony być na aparat . 4.) według udzielonych mi przez gen Simonsa informacji Estonia została uznana przez rząd Judenicha (ten tłumaczy się jej udział w ofensywie przeciwko bolszewikom poza granicami państwa . 5.) spodziewane jest dalsze posuwanie się wojsk lotewskich wzdłuż prawego brzegu dzwiny wojska litewskie z gorączkowym pospyechiem dąży na dzwinsk spodziewam się należy że w tym kierunku jeszcze przed 15 wyruszy biermont widocznym się staje że bolszewicy wskutek poniesionych na polskim froncie klęsk osłabieni są i na dzwinskim froncie a przeto zajęcie dzwinka przez te oddziały nie jest wykluczone najgorszym było by dla nas ewentualne zajęcie go przez biermonta lub Litwinów nasza decyzja co do dzwinka musi zapadnąć gdyż jeszcze przed 15 będzie to moim zdaniem kwestja już przesadzona leży on wprawdzie w sferze pretensji Litów jednak w celu pozyskania bezpośredniego kontaktu z wojskami lotewskimi było by wskazaniem jego

19 3 3
O P Ł A T A

Telegraf Państwowy

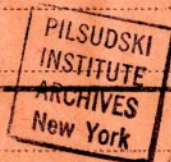
Oddany dn. /

godz. min.

zajecie ewentualnye szukac by nalezalo tego polaczenia dalej na wschod
mam wrazenie ze lotysze dopyero wtedy poszliby na to chetnye gdyby mieli
z naszej strony gwarancje ze nie wkroczmy do inflant te lotewskie obawy
o inflanty wskazywal mi rownyez kapitan litewski lapo danilewicz ktory
tu z jakas misja przyjechal i wydaje sye kwestja samodzielnosci litewsk
bardzo lekcewazye i przychylnye do nas usposobiony . 6.) Lin dem lotew
niem . poczynajac od morza , saidee jurmalcem warwen schrunden gaiken
yrpilan schlampen peterhof plakanen . draken rakine krintschin .
7.) w zalaczeniu przesyłam sytuacje wojsk bolsz na froncie lot - bolsz
- 8/ 30/8 wyjezdzam do rewla (aeroplanem lub statkiem - komunikacja
kolejowa ca 30 godzin jazdy !) prosze o przeslanie radjo do rewla

. podpis myszkowski .+

Dokładny adres wysyłającego:

254
297

31/8 4/10 - 20

O P Ł A T A

Telegraf Państwowy

Za telegram " " " "

ostatna bez adresu .+

Oddany do
INSTITUTE
godz. ARCHIVES min.
New York
przewodnika Nr

general offensive agreed upon at a meeting . on august 26 th 1919
subject to settlement of political questions and to mutual agreement to
commence on september 15 th 1919. from signatures estoniaes from the sea
to the yambourg - k m laidouer gatchina railway line inclusive . g .
dessino . russians . from yambourg gatchina railway general line
exclusive to the river velikaya . k m kalnin Letts from lake lubau
to balten see inclusive halting on the lettich lanstern frontyer . col
bermont .- russians under gen bermont will advance from dwinsk halting
on the lithuanien zostern frontyer .- capt myszkowski poles from the
lithuanyen right flank to the s e = witnessed m p 7 g marsh brig
general riga 26 august 1919 .

na oryginalne zastrzezenie polskie i litewskie .+

GLÓWNE DOWÓDZTWO WOJESK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

Dokładny adres wysyłającego:

L. Dz. 1400/52 dnia 2 / IX 1919 r.

załącz. Wydział.

298

Odpis.

Nadał por. Kościelkowski z Wilna 30.8.19.

RAPORT KPT. MYSZKOWSKIEGO z RYGI.

20.8. ok. godz. 18 pilot mój wskutek braku benzyny lądował w rejonie ^{Baltinowodny} ~~Włach~~ l. Sow. ~~XXXX~~ Łotyszskiej dywizji /zepsuta busola - niepogoda/, podając się za lotnika czerwonej armii zdażyłem przebrać się i umknąć do lasu łącznie z pilotem przez bagna i lasy. Dotarliśmy do pozycji Łotewskich partyzantów, a dalej 24.8. do Rygi. Dokumenty i mundur zachowałem. 25.8. na podstawie konferencji z głównodowodzącym wojskami Łotewskimi gen. Simansonem i wizyty urzędowej w angielskiej misji wojsk dla prowincji nadbaltyckich skontrolowałem następujące: Gen. Simanson w niczym nie podporządkowany Laidonorowi, natomiast całkowicie uzależniony od zaopatrzenia angielskiego ulega w wysokim stopniu wpływowi angielskiemu. Brak mu zupełny samodzielnej śmiałej decyzji. Nie był w stanie zająć określonego stanowiska w sprawie wspólnej akcji przeciw bolszewikom, zamierzona konferencja ogólna. W związku z wypadkami w Mitawie w nocy z 24 na 25 oddział niem. przy współudziale ruso-niemców urządził demonstracyjny przeciw-Łotewski pochód z pochodniami, poczem napadł na kwaterującą tam 1 kompanię Łotewską, rozbroił ją i rozbił sztabową kasę Łotewską, zabierając 60,000 rubli. W sztabie Łotewskim nastąpiło wielkie zaniepokojenie i uwidoczniła się nerwowa obawa przed ewent. uderzeniem Niemców na Rygę w porozumieniu z niepewnym Landwehr, rozłożonym w Tukumie i rejonie. Anglicy szybko interwenjowali w Mitawie, gdzie rankiem 25.8. panował już spokój /i Łotyszów w znacznym stopniu uspokoili. Ze strony angielskiej uwidoczniła się tendencja nie tylko do poszukania dominujących wpływów polityczno-ekonomicznych w prow. nadbalt. lecz i wyraźny cel osiągnięcia wpływów wojskowych i stopniowo podporządkowania sobie w pierwszym stopniu Łotwy, a dalej Litwy. Opornie przedstawia się ta kwestja w stosunku do Estonji, która zachowuje więcej charakteru swobody ruchów i pewien krytycyzm do zamiarów angielskich /Misja ang. wyznacza kwaterę dla poszczególnych reprezentantów. /Jest teren dla wszelkiego wzajemnego porozumienia się poszczególnych republik, przejmując winy dyplom. Kap. Bray oświadczył mi, że niepotrzebnie wizowałem paszport u władz Łotewskich. Na czele misji ang. stoi w Rydze gen. Burl. Ogółem 18 oficerów. Wizyta w misji franc. /w zast. mjr. Verger/ i późniejsze obserwacje wskazują, że nie gra ona prawie żadnej roli /zlekka ignorowana/. Wczoraj wieczorem zapytał mnie szef misji ang. gen. Burt, czy to ja jestem tym pełnomocnikiem polskim, który miał przybyć specjalnie na konferencję w sprawie omawiania walki z bolszewikami i pomimo pewnych zastrzeżeń moich co do celu mego przyjazdu, zostałem na konferencję zaproszony. Przed konferencją usiłowałem zbadać Simansona co do jego stanowiska, celem pozyskania go choć częściowo dla wspólnej akcji na konferencji. Okazało się jednak, że obawia się on jakiejkolwiek decyzji, a nawet wypowiedzenia planu akcji przed ogólną konferencją i ograniczył się do b. przychylnych ogólników w sprawie kooperacji wojskowej. W rezultacie wypadki zaskoczyły go gruntownie na konferencji. Konferencja rozpoczęła się dziś o godz. 15 w gmachu misji ang. przy udziale delegatów: 3-ch z Estonji, 1 Judenicza, 2-ch Łotwy, 1 Litwy, 1 Polski, 3-ch Bermonta, 4-ch ang. i 1 franc. Przewodniczący gen. Marsch /Szef Sztabu Gen. Gougha/ oświadczył na wstępie, że konferencję tę urządza z polecenia gen. Gougha, celem omówienia planów wspólnej akcji przeciw bolszewikom i o'reślenia czasu podjęcia tej ofensywy. Proponując jako początek ofensywy 15 września, udziela głosu kolejno, poczynając od północy delegatom poszczególnym państw celem wyrażenia opinji. Gen. Laidoner /przyjechał na konferencję z Rewla/ przychylił się w zupełności do projektu. Uważa, że ze względu na poczynające się błoto lepiej rozpocząć akcję wcześniej, oświadcza, że jego wojska w ciągu 3-ch dni gotowe są do ofensywy gen. Dessino /przedst. Judenicza/ akcję rozpocząć nie później 15-go, gen. Simanson wcześniej niż 15-go akcji podjąć nie może ze względu na stadium organizacji i braki w zaopatrzeniu /naogół do walki się nie kwapi/ posuwać się będzie do granicy Łotwy. Plk. Beljars - Sewicjus zgadza się na operacje aż do granic Litwy /gen. Marsch zapytuje mnie linje do frontu półn.-wsch./.

po dałem stan z 19.8., uwypatniła się przytem jego tendencja do opuszczenia naszego lewego skrzydła ku południowi Przeciwno zastrzegłem się ze względu na brak danych co do ostatniego położenia na naszym froncie, a w rzeczywistości nie chcąc przyjmować zobowiązań, kępując nasze ruchy na półn.-wschód. Pułk. Bermont /patrz. wiad. wojsk./ pragnie rozpocząć akcję jaknajśpieszniej, ale nie ma miejsca dla siebie, gdyż wszyscy chcą iść na Dźwińsk. "Nie jestem dla nikogo z was groźny, cel mój - serce Rosji". Zadał dla siebie rejonu wzdłuż linii Dźwińsk - Rzeczyca z odpowiednimi tyłami, zgodzono się prowizorycznie na linię dla niego: Dźwińsk-Wielkie Łuki. Kpt. Myszkowski przypuszcza, że 15 wojska polskie będą do akcji gotowe, ponieważ znów wysuwa się kwestja naszego odcinka, oświadcza, że ścisłych zobowiązań w tej kwestji przyjmować nie może, ató ze względu na ewentualne zmiany, które mogły zajść na naszym froncie, jakoteż i brak dostatecznych pełnomocnictw. Gen. Marsch proponował przeto ogólnikowe określenie na południe od prawej flanki lit., jednak w czystopisie postanowienia konferencji dodał oznaczenie prawej flanki lit., a Polakom kierunek poł.wsch. Po podpisaniu przez gen. Laidonera tekstu umowy, gen. Marsch zwrócił się do mnie z prośbą o podpis. Nie mając odnośnych z naszej strony instrukcji, a przytem uważając, że ta /wprawdzie b. prowizoryczna/ umowa mogłaby kępować naszą akcję woj skową, podpisałem się na wysokości tekstu, dotyczącego Polski z zastrzeżeniem pisemnem, że przyjmuje ją tylko do wiadomości bez jakichkolwiek zobowiązań, na co się Marsch zgodził. Drugą ważną przyczyną miałem w postaci nowej kombinacji z Bermontem, który pomimo, że ustąpił w końcu od zatrzymywania przy sobie tyłów w miarę posuwania się, jednak w rzeczywistości wojska jego rozdzieliłyby nas ostatecznie od Łotyszów, tworząc jednocześnie łączność Niemców z przeciwbolsz. pasmem ros. Z przebiegu konferencji jasno wynikało, że Anglicy już poprzednio porozumieli się z poszczególnymi grupami, w szczególności zaś z Bermontem, któremu Marsch okazał wielką przychylność i zupełną powolność w sprawie odcinka i kierunku. Na szereg pytań, skierowanych do Bermonta w sprawie składu jego wojsk oraz stosunków z Niemcami - odpowiedział Marsch, że Niemców powoli usunie się zupełnie i kategorycznie zapewnił, że Anglja bezwarunkowo nie dopuści do utrwalenia się jakichkolwiek wpływów niem. ani w Rosji, ani małych państewkach nadb., ani w Polsce. Z braku do statecznie silnych argumentów postanowiłem oficjalnie przeciwko Bermontowi nie występować, by tem lepiej zużytkować to poufnie z Simansonem i nie odsłaniać się zbyt cennie wobec Anglii. Odcinki dla innych grup wyznaczone zostały według załącznika. Estończycy dążyli do skrócenia swego frontu na korzyść Łotyszów. Plan akcji Bermonta postawił Simansona w trudnem położeniu, jednak umowę podpisał bez zastrzeżeń. Litwin umieścił zastrzeżenie na wypadek, gdyby w.l. musiały posuwać się w innym kierunku. Granice posuwania się na wschód wojsk estońskich, rosyjskich i polskich nie zostały określone /Marsch zauważył żartem, że Polaków trzeba będzie niezadługo zatrzymać./ W czasie podpisywania się wyłoniła się b. ostra dyskusja między Bermontem, a Beljarszewskim, który zarzucał pierwszemu, że oddziały ruskie rabują ludność, że są zdeorganizowane, że znajdują się w nich 90% Niemców, że zachowanie się ich w stosunku do w.l. skandaliczne itd. Gen. Marsch usił nie starał się spór załagodzić: W końcu posiedzenia gen. Lajdoncz zaznaczył, że wcześniej zacząć ofensywę można, ale później nie. Jeśli ktoś wcześniej zajmie Dźwińsk, to nie nieszczęście, postanowienie konferencji jest b. ogólnikowe i problematyczne. Nie było mowy o ilości sił wojskowych, o zakresie uderzenia w głąb, ani o określeniu choćby prowizorycznem wschodnich granic Litwy i Łotwy. Pochopność, z jaką Lejdener przystąpił do projektu wskazuje mi, że między nim, a Juđeniczem i nowym rządem zawarta została oddzielna umowa, gdyż Estończycy stali dotychczas na stanowisku, że dopóki nie zostaną uznani, dalszej ofensywy prowadzić nie będą. /pozostaje to do wyjaśnienia/. Po konferencji zaproszeni zostaliśmy przez misję ang. na obiad. W międzyczasie gen. Simanson pojechał na posiedzenie Rady Ministrów, gdzie umowy przyjęte zostały widocznie b. źle, gdyż po powrocie do misji protestował nieoficjalnie przeciwko interpretacji Anglików. Podpisów delegatów, które umieszczone zostały na wysokości tekstu, dotyczącego kierunku frontu i zdaniem jego bynajmniej nie zobowiązują do zgodzenia się na wszystkie inne punkty. Prosił Lejdenera i mnie o poparcie stanowiska.

Do oficjalnego protestu nie przyszło, bo większość delegatów jest tego samego zdania, że podpisy obowiązują tylko częściowo. Widocznym jest, że Rada Ministrów obawia się wpuszczenia Bermonta, jak mówi Simanson, na tyły wojsk łotewskich. Gen. Lejdener w rozmowie przed obiadem interesował się bardzo kwestją, czy i my pójdziemy i do Mohylewa. Według jego informacji Walachowicz został aresztowany przez Judenicza. Niebezpieczeństwa ze strony Niemców nie widzi ze względu na ewent. interwencje angielskie. Natomiast Bermonta uważa za szantażystę, awanturnika. Stanowisko Łotwy w kwestji zbliżenia się polsko-łotewskiego wydaje się być wyczekujące. Z jednej strony Litwini postarali się zrobić wszystko, by przedstawić nas w możliwie najgorszym świetle, wynajdując w naszej prasie częstokroć b. niepolityczne artykuły o ziemiach nadbałtyckich, celem wykorzystania ich na Łotwie. Oprócz przedstawicielstwa wojskowego działa tu poseł Lit. Dr. Slupis, pozatem przyjeżdżają często do Rygi pułk. Beljarszewicz, jest zdecydowanym wrogiem Polski /w rozmowie ze mną twierdził, że pokaże mi pułk. łotewskiego, którego Polacy chcieli przekupić/. Wielka szkoda, że z naszej strony wcześniej nie było tu nikogo, prócz przejeżdżnych polityków. Przyczyna pewnej nieufności Łotwy do Polski zdaje się być także w dużym stopniu kwestją Inflant /pow. Dźwiński, Łucyński, Rzęczycki/, których katolicka ludność i przedstawicielstwo w zgromadzeniu ludowym ciąży naogół do Polski. Zdaniem moim, sfery wojskowe obawiają się, że w razie zajęcia choć tych terenów przez wojska polskie zechcemy je zagarnąć, stąd też płynie wielka ostrożność Łotyszów w kwestji wojskowego współdziałania z Polakami, pozatem wielką rolę grają wpływy i pieniądze niemieckie. Wroga działalność dla Polski rosyjska /prasa/ a dalej dążenia Anglii do wyłącznego panowania i wykluczenia powagi czyichkolwiek wpływów. Trzeba tu wykonać szereg prac wstępnych, nim uda się przeszkody zasadnicze pokonać. Wojskowo wykorzystać zamierza niebezpieczną dla nich i niepożądaną dla nas kwestję Bermonta. Politycznie /nieoficjalnie/ skoordynować miejscowe elementy przychylne Polsce. Lotnicy przybyli w czasie obiadu w misji ang. /26 g 2100/ Po konferencji. Angielskie informacje, o których mowa w piśmie Dwtwa Frontu L.B. rzym. 2 i 1706/ odnośnie do połączenia sojuszu Polski z państwami nadbałtyckimi i Litwa wydaje się nieszczerze uzupełniające oświecenie przesłać w raporcie następnym.

Dod. 1. Proszę o instrukcje w sprawie oficjalnego naszego stanowiska wobec Anglików w kwestjach współdziałania wojennego przeciw bolszewikom.

2. Nie otrzymuję żadnych danych o położeniu na naszym froncie, ani o sytuacji wojskowej, wogóle o porozumieniu z Petlurą, dowiedziałem się ubocznie. Wszystko to utrudnia mi niezwykle i tak już trudną ze względu na miejscowe warunki pracę.

3. Proszę o przysłanie mapy kraju Nadbałtyckiego w skali 1:800000 i 1:300,000, których tutaj kompletny brak. Wszystkie moje mapy i rzeczy zostały u bolszewików, zniszczone zresztą.

4. Raporty sytuacyjne z Kraju /komunikaty i radiodepeszy/ na Rygę ewent. na Rewel.

5. a. Własne zamiary i akcja w stosunku do Litwy i innych Inflant, a w szczególności Dźwińska.
podp. Myszkowski.

Raport ten ukończono o godz. 7 rano 27.8., wysłany miał być o godz. 9 rano, okazało się jednak, że motor wymaga reperacji i nie można wydostać benzyny. Lotnicy odlecą zapewne dopiero 28.8.

podp. Myszkowski.

DANE WOJSKOWE. Armja Łotewska w stadium organizowania się. Brak uzbrojenia i umundurowania. /Anglicy stale zwlekają z nadesłaniem/ 1/4 żołnierzy, znajdującego się na froncie i partyzanckiego pułku łotewskiego bosa. Głównodowodzący gen. Simanson /niedokończony/ szef sztabu ppłk. Kalnin. Og. armja liczy ok. 20000, z czego 12000 znajduje się na froncie. Dotychczas zorganizowano 2 dywizje piechoty /pułk. Ballot i Zemetan/, ponadto organizuje się 3. artylerja 4 baterje kawalerji zamiar formowania. Samolotów 4/ Zupełny brak benzyny, loty wykonywane b. rzadko/. Duch wojska wydaje się być dobry. Poziom korpusu ofic. nizki, dużo elementu bolsz. Gen. Simanson jest równocześnie ministrem wojny - ma być z tego stanowiska usunięty. Ostatnio dwtwo wojsk łotewskich podporządkowane zostało Baltische Landwehr na czele ppłk. Ang. Alexander /jego zast. bar. Tambe/. Wszyscy Niemcy z państwa niema usunięci. Liczebność łączna 4500 ludzi, przy 4-ch baterjach artylerji dobrze uzbrojeni. Dylokacja Tukum i rejon. Element dla Łotwy b. niepewny. Dwtwo wojsk łotewskich zamierza wysłać ich wkrótce na front. Grupa rosn. na czele płk. Bermont w łącznej sile 9000 ludzi dobrze uzbrojonych i karnych o składzie mieszanym rosyjskim i niemieckim. Składa się z podgrupy Mitawa 6000 ludzi i podgrupy Szawle 3000 ludzi, Ddca pułk. Wargulicz. Grupa pozostaje ofic. w kontakcie z Niemcami, od których otrzymuje zaopatrzenie i materiał ludzki. Do 15.9 pułk. Bermont zamierza powiększyć stan swego oddziału dywizji do liczby 11.000 ludzi.

SYTUACJA NA FRONTACH: Front wojsk litewskich 26.8. Rubinen /półn. zach. od Iłłukszty/ Dubena /XXXXX nad Dźwiną/ Russina, Czerwoniki, Ikowniki/ nad Jeziorem Luban/ Sławity Rubany. Na odcinku Russiny ofenzywa wojsk łotewskich w kierunku poł. wsch. /ofenzywa w.l. na N. Aleksandrowsk/ Ofenzywa wojsk bolsze. na Pskow, który został przez nich odcięty. Balachowicz utworzył pskowską republikę z własnym rządem i pieniędzmi, przypuszczalnie w związku z tem nastąpiło jego maresztowanie przez Judenicza. Zamknięte.
27.8. godz. 6 rano - kpt. Myszkowski

RAPORT NR. 2.

1. Miejscowe władze wojsk. nie posiadają zupełnie benzyny, nadającej się do aparatów lotniczych z tego powodu, że nieczynne aeroplany łotewskie. Porozumiewałem się w kwestji zaopatrzenia w benzynę z szefem sztabu a. łotewskiej. Bardzo chętnie nabyli by oni od nas pewną ilość benzyny, która jednak ze względu na zastrzeżone stosunki z Niemcami musiałaby być przywieziona od Uciań do Jakobstatu automobilem /a nie koleją Kowno - Mitawa/. Zdaniem moim, dobrze by było zgodzić się na to, o ile możliwie spieszenie wysłać do Wilna 1 autom. cyst. benzyny. To drobne przyjskie im z pomocą /zresztą za pieniądze/ podzielać może dodatnio w momencie, kiedy w przykry sposób uzależnieni są od Anglii. Niezależnie od tego mielibyśmy bazę dla własnych aparatów. Ani ppor. Zagórski i.... dotychczas nie przybyli. Niezbędna jest pomoc /pożądany angielski/. Zdaniem moim byłoby wskazaniem urządzenie tu lub w Rewlu stałego przedstawicielstwa naszego.
3. W dalszym ciągu nie otrzymuję żadnych informacji z kraju, 26.8. nadana była depesza. Dotychczas żadnej odpowiedzi. Obawiając się, że może depesza nie mogła być dosyć dokładnie odszyfrowana nawet z pilnymi wiadomościami czekać będę zmuszony na pparat.
4. Według udzielonych mi przez gen. Simansona informacji Estonja została uznana przez rząd Judenicza /tem tłumaczy się jej udział w ofenzywie przeciw bolszewikom poza granicami państwa./
5. Spodziewane jest dalsze posuwanie się wojsk łotewskich wzdłuż prawego brzegu Dźwiny. Wojska litewskie z gorączkowym pośpiechem dążą na Dźwińsk. Spodziewać się należy, że w tym kierunku jeszcze przed 15-tym wyruszy Bermont. Widocznem się staje, że bolszewicy wskutek poniesionych na polskim froncie klęsk osłabieni są i na dźwińskim froncie, a przeto zajęcie Dźwińska przez oddziały nie jest wykluczone. Najgorstym byłoby dla nas zajęcie go przez Bermonta lub Litwinów. Nasza decyzja o Dźwińsku musi zapaść, gdyż jeszcze przed 15-tym będzie to zdaniem - kwestja już przesadzona, leży on wprawdzie w s...

pretensji, lot jednak w celu pozyskania bezpośredniego kontaktu z wojskami łotewskimi byłoby wskazane jego zajęcie, ewent. szukać by należało tego połączenia dalej na wschód. Mam wrażenie, że Łotysze dopiero wtedy poszliby na to chętnie, gdyby mieli z naszej strony gwarancje, że nie wkroczą do Inflant. Te łotewskie obawy o Inflanty wskazywał mi również kpt. Łotewski Lapo Danilewicz, który tu z jakąś misją przyjechał i wydaje się kwestję samodzielnosci litewskiej b. lekceważyć i przychylnie do nas usposobiony.

6. Linja demarkac. łotewsko-niem., poczynając od morza, Saidce, Jurmalcem, Warwen, Schrunden, Gaiken, Yrpilan, Schlamoen, Peterhof, Plakanen, Draken, Rakine, Krintschin.

7. W załączeniu przesyłam sytuację wojsk bolszewickich na froncie łotewsko-bolszewickim.

8. 30.8. wyjeżdżam do Rewla / aeroplanem lub statkiem - komunikacja kolejowa 30 godzin jazdy /, Proszę o przysłanie radio do Rewla.

podp. M y s z k o w s k i .

Ostatnia bez adresu:

General offensive agreed upon at a meeting on august 26-th 1919 subject to settlement of political questions and to mutual agreement to commence on september 15-th 1919 From signatures estoniaes from the sea to the Yamburg. k.m. ~~Leidener~~ Gatchina railway ~~xxxx~~ ~~xxx~~ line inclusive g. Dessino russians from Yamburg Gatchina railway general line exclusive to the river Velikaya k.m. Kalnin letts from lake Lubau to Balten sea inclusive halting on the lettish lanstern frontier. Col. Bermont Russians under gen. Bermont will advance from Dwinsk halting on the lithuanian eastern frontier. Capt. Myszkowski poles from the lithuanian right flank to the sea. Witnessed m p 7 g. marsh brig general. Riga 26 august 1919

Na oryginalne zastrzeżenia polskie i litewskie.

2-1

20/17

OPŁATA

Za telegram " " "

" " " " "

Ogółem . . " " "

Podpis

Telegraf Państwowy

Wilno

20/17

31/17

№ 13/15

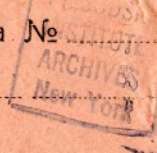
Oddany dn. /

godz. min.

przewodnika №

do

Podpis

przy aparacie kap rutkowski przy aparacie kapitan sławek

z rozkazu komendanta zwracam się w następującej sprawie : wyjazd

pulk robinzona został wstrzymany do wtorku rana , gdyż musi on

zabrać z sobą z warszawy odpowiednio preparowaną mapę linii

demarkacyjnej polsko - litewskiej , dla wykreslenia tej linii w

części polnocnej konieczny jest szczegółowy wykaz gmin pod frontem

w których zaprowadzona już jest administracja polska , lub w

których są robione przygotowania do wyborów i administracja zostanie

w najbliższym czasie wprowadzona . sprawa jest pilna , gdyż w ciągu

jutrzejszego dnia musi być dla pulk robinzona wykreslona linja ,

Dotychczas adres wysyłającego:

258 304

do czego koniecznie jest ten wykaz . czy bendziecie kapitanie w stanie
wciağu jutrzejszego przedpoludnia ten wykaz przeslac telegraficznie
do belwederu ?= od samego rana postaramsye zebrac dane

i o godzinie pol do pierwszej podam to co bede mial .+

niech w tym czasie belweder polaczysye z wilnem za pomoca jusa
gdyz w ten sposob szbczej uzyskuje sie polaczenie .+ czy

macie co jeszcze ?= .+ major kasprzycki wyjezdza jutro rano do
wilna . z rozkazu komendanta az do jego przyjazdu nalezy wstrzymac
wszelkie wyjasnienia zasadnicze . tyle . czy macie kapitanie co do
zameldowania komendantowi ?= dzisiaj nic nowego niedowiedzielismy
sie wszystkie rzeczy wazne byly we wczorajszych meldunkach .+

.+ general smigly jedzie obecny z frontu z pod dzwinska ale w
tej chwili jest dopiero koło podbrodzia .+ ostatnie dotad posiadane
wiadomosci sa nastepujace :::: litwini cofnelisye z pod kalkun

O P Ł A T A

Oddany dn. /

opuscili szose dzwinsk - wilkomierz pod naciskiem bolszewikow
i schowalisy ku wschodowi za nasza linje postawiona frontem na
dinaburg . nasze lewe skrzydlo w ten sposob wisi zupełnie
w powietrzu . wytworzylasie sytuacja z ktorej moznaby bylo -
skorzystac azeby przedluzic nasz front ku polnocnemu
zachodowi . najgorsze ze nyema taboru kolejowego ktorym
mozna by podwiezc choc jeden bataljon pod dzwinsk
kapitan wlad w tej chwili mi otym mowil ze walczy od rana
o zestawienie pociagu dla przezucenia tam wojsk . to wszystko
nie wiecej narazie nyemam .+ e

.+ dziekuje .+ dobrej nocy kapitanie .+ dobranoc czesc .+

Dokładny adres wysyłającego:

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

-Przy aparacie kpt. Rutkowski.

-Przy aparacie kpt. Sławek.

- Z rozkazu Komendanta zwracam się w następującej sprawie: Wyjazd pułk. Robinzona został wstrzymany do wtorku rana, gdyż musi, on zabrać z sobą z Warszawy odpowiednio preparowaną mapę linii demarkacyjnej polsko-łitewskiej, dla wykreslenia tej linii w części północnej konieczny jest szczegółowy wykaz gmin pod frontem, w których zaprowadzona jest już administracja polska, lub w których są robione przygotowania do wyborów i administracja zostanie w najbliższym czasie wprowadzona. Sprawa jest pilna, gdyż w ciągu jutrzejszego dnia musi być dla pułk. Robinzona wykreslona linja, do czego konieczny jest ten wykaz. Czy będziecie, kapitanie, w stanie w ciągu jutrzejszego ~~xxxx~~ przedpołudnia ten wykaz przesłać telegraficznie do Belwederu?

-Od samego rana postaram się zebrać dane i o godzinie pół do pierwszej podam, to, co będę miał. Niech w tym czasie Belweder połączy się z Wilnem za pomocą Hugesa, gdyż w ten sposób szybciej uzyskuje się połączenie. Czy macie co jeszcze?

-Mjr. Kasprzycki wyjeżdża jutro rano do Wilna. Z rozkazu Komendanta aż do jego przyjazdu należy wstrzymać wszelkie wyjaśnienia zasadnicze. Tyle. Czy macie, Kapitanie, co do ~~xxxxxxxxxxxx~~ ~~xxxx~~ zameldowania Komendantowi?

-Dzisiaj nie nowego nie dowiedzieliśmy się, wszystkie rzeczy ważne były we wczorajszych meldunkach. Generał Smigły jedzie obecnie z frontu z pod Dzwinska, ale w tej chwili jest dopiero koło Podbrodzia. Ostatnie dotąd posiadane wiadomości są następujące: Litwini cofnęli się z pod Kalkun, opuszcili szosę Dzwinsk-Wilkomiezz pod naciskiem bolszewików i schowali się ku wschodowi za naszą linię postawianą frontem na Dynaburg. Nasze lewe skrzydło w ten sposób wisi zupełnie w powietrzu. Wytworzyła się sytuacja, z której możnabyło skorzystać, ażeby przedłużyć nasz front ku północnemu zachodowi. Najgorsze, że niema taboru kolejowego, którym możnaby podwieść choć jeden bataljon pod Dzwinsk. Kapitan Wład. w tej chwili mi o tem mówił

ze walczy od rana o zestawienie pociągu dla przerzucenia ^{tam} wojsk

To wszystko. Nic więcej na razie niema.

-Dziękuję. Dobrej nocy, Kapitanie.

-Dobranoc. Cześć!

308